

J e g y z ő k ö n y v

az **Országos Kisebbségi Bizottság**

2010. szeptember 16-án, csütörtökön, 14.00 órakor

a Nemzeti Erőforrás Minisztérium

(Budapest V. Szalay utca 10-14.)

101. számú tárgyalójában megtartott üléséről

Napirend:

1. Köszöntő
Dr. Gloviczki Zoltán közoktatásért felelős helyettes államtitkár
2. Román népismeret (9-12. évfolyam) című tankönyvi kézirat tartalmi jóváhagyása
3. Pedagógus-továbbképzési programok véleményezése
3.1. A hazai roma kultúra és hagyomány, a múlt és jelen problémái tükrében roma gyerekek nevelésével kapcsolatos konfliktusok, pedagógiai törekvések, lehetőségek, sikerek
3.2. Multikulturális tartalmak és interkulturális nevelés: a szervezeti kultúra és környezet átalakítása a gyermekek egyenlő lehetőségeinek és aktív részvételének biztosítására a közoktatási intézményekben
4. Javaslat a közoktatási tankönyvek 2011-2012. tanévre vonatkozó legmagasabb fogyasztói áráról szóló miniszteri rendelettervezetre
Előadó: dr. Madarász Hedvig
Szakértő: dr. Bartha Lajosné
5. Egyebek

Elnököl:

Dr. Frank Gábor, a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők:

Prin Andrea és Soós Ferenc (Magyar Gyorsírók és Gépírók Országos Szövetségének beszédgyorsíró szolgálata)

Az ülés résztvevői

Az Országos Kisebbségi Bizottság részéről:

Dr. Frank Gábor (Magyarországi Németek Országos Önkormányzata) elnök

Choli Daróczi József (Országos Cigány Önkormányzat)

Fábiánné Orosz Ibolya (Országos Román Önkormányzat)

Győrvári Gábor (Országos Horvát Önkormányzat)

Kállay Attiláné (Országos Szlovén Önkormányzat)

Kjoszeva Svetla (Országos Bolgár Önkormányzat)

Dr. Lásztity Jovánka (Szerb Országos Önkormányzat)

Medvegy Pálné (Országos Szlovák Önkormányzat) alelnök

Dr. Piller Györgyné (Ukrán Országos Önkormányzat) alelnök

Dr. Rónayné Slaba Ewa (Országos Lengyel Önkormányzat)

Dr. Szabó Kálmánné Caruha Vangelio (Görög Országos Önkormányzat)

Szilcer-Likovics Olga (Országos Ruszin Önkormányzat)

Állandó meghívottak:

Paulik Antal (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)

Kosinszky Zsuzsanna vezető főtanácsos (Nemzeti Erőforrás Minisztérium)

Meghívott napirendi előadók és vendégek:

Dr. Gloviczki Zoltán közoktatásért felelős helyettes államtitkár (Nemzeti Erőforrás Minisztérium)

Dr. Varga Mária Beáta vezető főtanácsos (Nemzeti Erőforrás Minisztérium)

Kerner Anna vezető főtanácsos (Nemzeti Erőforrás Minisztérium)

Magyar Zita osztályvezető (Oktatási Hivatal, Tankönyvosztály)

(Az ülés kezdetének időpontja: 14 óra 5 perc)

DR. FRANK GÁBOR, a bizottság elnöke (a továbbiakban ELNÖK): Tisztelt Bizottság! Nagy szeretettel köszöntöm a bizottság tagjait a folyó tanév első OKB-ülésén, külön tisztelettel és szeretettel dr. Gloviczki Zoltán közoktatásért felelős helyettes államtitkár urat.

Úgy gondolom, a bizottság nevében is mondhatom, hogy a helyettes államtitkár úr jelenléte kezdete egy olyan együttműködésnek, amelyben mi mindenképpen szeretnénk partnerek lenni, hiszen a közoktatás megújulásának ebben a folyamatában a nemzetiségi közoktatásnak is, úgy gondolom, meg kell újulnia. Az OKB-nak a korábbi időszakokban – '96 óta működünk – különböző jogosítványai voltak. Volt olyan időszak, amikor egyetértési jogunk volt; az utóbbi időben ez az egyetértési jogunk nem volt meg. Mindenképpen a mindenkori miniszter szakértői testületként működünk, igyekeztünk működni, részt vettünk azoknak a jogszabályoknak a kidolgozásában, amelyek jelen pillanatban is szabályozzák a nemzetiségi közoktatást. A bizottság tagjai között vannak törzstagok – mondjam így –, akik '96 óta itt működnek, vannak újak is. Úgy érzem, igen komoly szakmai tapasztalat halmozódott fel, és számunkra nagyon értékes ez a terület; úgy gondolom, az egész magyar közoktatás számára is értékes.

Ennyi bevezető után átadom államtitkár úrnak a szót.

DR. GLOVICZKI ZOLTÁN helyettes államtitkár: Tisztelt Bizottság! Szeretném mindenekelőtt átadni Hoffmann Rózsa államtitkár asszony személyes üdvözlését, amely éppen olyan komoly, bár csak gesztusértékű, mint az én jelenlétem. Tisztában vagyok vele, hogy a kinevezésünk óta volt már ülésük, amelyre az első hetekben nem sikerült eljutnunk; elnézésüket kérjük ezért és az ő mai távollétéért. Nyilván gondolhatják, voltak már ennek tanúi, hogy a kormányalakítás, illetve a szeptemberi évkezdés elég sok terhet rak a vállára.

Valóban szeretnénk, ha nagyon komoly együttműködés alakulna ki köztünk. Továbbmennék elnök úr szavainál: nem is annyira jogokról beszélünk itt, hogy éppen ebben a pillanatban egyetértési vagy más jogaik vannak, hanem a jogokon felül sokkal inkább a tényleges közös munkára hívnánk önöket. Nagyon számítunk a tanácsaikra, még a panaszaikra is, amelyekből nagyon sokat okulhatunk, és tudhatjuk, hogy melyek azok a területek, ahol nekünk is továbblépést kell ösztönöznünk.

Nyilván tudják, hogy nálunk is bizonyos belső átszervezések folynak, és azt is, hogy a kormányzati struktúrában a nemzetiségi ügyek egy önálló államtitkárság kezelésébe kerültek. Vannak olyan stratégiai ágazatok jelenleg Magyarországon a kormány szemében, amelyeket úgy próbál meg kezelni mint kiemelt fontosságú ügyeket, hogy különböző ágazatok, minisztériumok, közhivatalok hatásköréből mint ügyet fölemeli egy magasabb szintre. Ezért egy érdekes kaland elé nézünk mi is, amennyiben a nemzetiségi ügyeken belül mindazokat a szálakat, amelyek a közoktatás felé vezetnek a tankönyvkiadástól az iskolák működtetéséig, azt nyilván továbbra is nekünk kell kezelnünk. Nagyon nagy érdeklődéssel és bizalommal várjuk, milyen nagy nemzeti stratégia részeként lehetünk ennek a közreműködői. Nyilvánvalónak tartjuk, hogy ez mindannyiunk meglegedésére fog szolgálni.

A jelen ülés, illetve a közeljövő mindenképpen hasonlítani fog az eddigi munkákra, és ennek a jegyében hagyományos módon készülünk a következő előterjesztések bemutatására.

ELNÖK: Köszönöm szépen államtitkár úrnak a bevezető szavait.

A napirendre az előzőekben szándékosan nem tértem még ki. Megállapítom, hogy a bizottság 12 fővel – a 13-ból – határozatképes.

A napirendi pontok a kiküldötteknek megfelelnek, azzal a módosítással – és ebben kérem a bizottság egyetértését –, hogy a 4. napirendi pont, javaslat a közoktatási tankönyvek 2011-12. tanévre vonatkozó legmagasabb fogyasztói áráról szóló miniszteri rendelettervezetre, ezt második helyre hoznánk előre; az „egyebekben” pedig két olyan napirendi pont lenne, amelyet meg kell tárgyalnunk, és bizottsági határozatra van szükség. Az egyik a Sellyei Művelődési Központ kérelme 9 tagú egyeztető bizottság létrehozására. A másik nem határozat, de beszéljünk róla: mindannyian tudjuk, hogy a jelen tanévben február-március tájékán éppen a nemzetiségi oktatással kapcsolatos ellenőrzés szerepel a tanév programjában. Szeretném, ha erről az ellenőrzésről is tudnánk néhány szót váltani.

Tisztelettel köszöntöm a minisztérium – illetve az államtitkárság; elnézést, majd megszokjuk – többi képviselőjét, Varga Mária Beáta és Kerner Anna vezető főtanácsos asszonyokat; Magyar Zita osztályvezető asszonyt az Oktatási Hivatalból; és Paulik Antal urat, pontosan nem tudom... *(Derültség. – Paulik Antal: Arról a bizonyos államtitkárságról.)*, amiről beszélt itt helyettes államtitkár úr.

Kérdezem, hogy a fentebbi változtatással együtt ki fogadja el a napirendet. *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag elfogadta a mai ülés napirendjét.

Következő napirendi pontunk: javaslat a közoktatási tankönyvek 2011/2012. tanévre vonatkozó legnagyobb fogyasztói áráról szóló miniszteri rendelettervezetre. Megkérem helyettes államtitkár urat, hogy tartsa meg előterjesztését.

DR. GLOVICZKI ZOLTÁN helyettes államtitkár: Tisztelt Bizottság! Nem én készültem az előterjesztésre, de az a kolléganőnk, aki a tankönyvkiadásnak nálam jóval avatottabb szakembere, a délelőtti hasonló ülésen elvesztette a maradék hangját, és ez megakadályozza abban, hogy most bármit is előterjessen.

A közoktatási tankönyveknek a 2011-2012-es, tehát a következő tanévre vonatkozó legmagasabb fogyasztói áráról szóló miniszteri rendelet tervezetéről van szó, amely rendelet kiadására néhány éve kötelezi a mindenkori oktatásért felelős minisztert a törvény. Egy olyan rendeletről van szó, amelyik nagyon sok szempontból pusztán létében is megkérdőjelezhető, hiszen ha a tankönyvkiadás valóságát nézzük, akkor ez jelenleg alapvetően piaci kérdés. Ezt az is tükrözi, hogy első megközelítésben a minisztérium megszab ugyan bizonyos ármaximumokat, de a piac törvényeinek megfelelően főleg a nagy tankönyvkiadó cégek ennél jóval alacsonyabb áron is képesek tankönyveket adni. Az elsődleges célja annak, hogy mégis jelenjen meg egy ilyen rendelet, az, hogy legalább ezzel a minimális eszközzel egyensúlyt teremtsünk a kisebb és a nagyobb kiadók között.

A másik oka annak, hogy mégis szükséges egy ilyen rendelet: annak a fogalomnak a meghatározását, ami a tankönyveket jelenti, abból a szempontból is korlátozza a minisztérium, hogy bizonyos ár fölött ne lehessen valamit tankönyvnek nevezni, ne lehessen tankönyvként alkalmazni, ilyenformán az árral a fogalmat is leszűkíti. De a nemzetiségi tankönyvek esetében egy különleges kategóriával van dolgunk, hiszen nyilvánvaló, hogy a nemzetiségi tankönyvek kiadásának a fajlagos költségei jóval nagyobbak, mint az átlagos magyar tankönyveké, hiszen itt a fordítási költségek vagy a felhasználók szűkebb köre úgy befolyásolja a piacot, hogy az árak magasabbak lesznek, ennek megfelelően az önkéntes által megkapott előterjesztésben külön is kezeljük ezeket a tankönyveket.

Nagyon nehéz az a kérdés, hogy a minisztérium hogyan tudja befolyásolni a tankönyvpiacot, a tankönyvkiadást. Mondanék néhány nehéz példát. Az egyik törekvésünk az volt, hogy ne emelkedjenek a tankönyvárak. Ennek a rendeletnek nyilvánvalóan korlátozottak a lehetőségei. Elértük azt, hogy a tavalyi árak megmaradtak, sőt a legnagyobb keresletű tankönyvek esetében még ennél is lejjebb tudtunk menni, de mint említettem, bizonyos értelemben hiába, mert a legnagyobb tankönyvkiadók árszintjét felülről még így sem értük el.

Arra is törekedtünk – aminek a nyomai szintén megtalálhatók az előterjesztésben –, hogy költségcsökkentési szempontok miatt próbáljuk előnyben részesíteni a digitális tankönyvkiadást, a digitális tananyagok megjelenését, de a kereslet és a kínálat sem tartotta fontosnak, hogy a digitális anyagok tényleges árában gondolkodhassunk, ezért ezek jóval magasabb áron jelennek meg, mint ahogy azt egy átlagfelhasználó gondolná.

Törekvéseink között szerepelt az is, hogy jelenjen meg a tankönyvek tömege, és még nagyon sokféle szempont. Itt azonban egy érdekes logikai problémával állunk szemben: ha mi segítenénk valamilyen tankönyv piacra kerülését, akkor nyilván az lenne a törekvésünk, hogy ennek az árát alacsonyan határozzuk meg, hiszen így segítenénk azt, hogy ezt vegyék meg az emberek, de ha mi ezt alacsony szinten határozzuk meg, akkor a kiadókat ellenérdekeltté tesszük, így viszont nagyon nehéz valamiféle stratégiai iránymutatást követni.

A különböző részterületek árlebontását és indoklását reményeim szerint elektronikus formában megkapták az előterjesztésben. Kérem, hogy ezekkel az elvi háttér-információkkal szóljanak hozzá ehhez a kérdéshez és tegyenek észrevételeket annak érdekében, hogy segítsék a tökéletesítését.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Kinek van kérdése, észrevétele a helyettes államtitkár úr által elmondottakkal kapcsolatban? Medvegy Pálné alelnök asszony!

MEDVEGY PÁLNÉ: Tisztelt Államtitkár Úr! Én már harminchetedik éve vagyok a közoktatás szereplője, s mint ilyen, a tankönyvkiadást egy nagyon nagy üzletnek tekintem. Ahogy az éveim bővülnek a közoktatásban, egyre több kérdést teszek fel önmagamnak. Többek között azt is megkérdeztem magamtól, helyes-e vagy jó-e az, hogy mintegy tíz kiadó szolgálja a közoktatást. De lehet, hogy több.

MAGYAR ZITA (OH): Hetvenkettő.

MEDVEGY PÁLNÉ: Hetvenkét kiadó szolgálja a közoktatást. Azt is gyakran meg szoktam kérdezni magamtól, hogy ezt hogyan teszi, milyen minőségben, miért, kinek, egyáltalán szükség van-e erre. Ezenkívül gyakran forgatom az évenkénti tankönyvlistát, és a nemzetiségi részt látva el szoktam gondolkozni azon, hogy egy történelemkönyv tényleg 20 ezer – esetleg 16 vagy 19 ezer – forintba kerül.

Én nem értek a tankönyvkiadáshoz. Sok megválaszolatlan kérdésem van. Én bízom a jövőben, de rettenetesen. (*Derűtség.*) És meg vagyok róla győződve, hogy tankönyvországban is rend lesz egyszer.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Államtitkár úr!

DR. GLOVICZKI ZOLTÁN helyettes államtitkár: Ha ez a jövőbe vetett bizalom bármiben is kapcsolódik a személyemhez vagy a személyünkhöz, akkor azt köszönöm szépen, legalábbis annyiban, hogy közösen bízunk benne.

A hozzászólásának egyik része egy társadalomfilozófiai irányba vinné el a beszélgetést: miért van szükség hetvenkét kiadóra vagy több pártra egy országban – ez messzire vinne. Annyi bizonyos, hogy ez a kérdés jóval komplexebb, mint az, hogy egy iksz grammos könyv pontosan hány forint lehet. S éppen ezért arról mindenképpen biztosíthatom, hogy a kormányzatunk az egész tankönyvpiac és tankönyvellátás rendjét nagyon komolyan át szeretné tekinteni. Itt valóban van mit, aminek nem feltétlenül az az eredménye, hogy egy

tankönyvkiadó lesz (*Medvegy Pálné: Ne is!*), de valamiféle..., még csak azt sem mondom, hogy rendezés, de már a pusztá áttekintés is egy fontos lépés lenne.

Sajnos azt a választ is meg kell adnom, ismerve kicsit a tankönyvkiadást, hogy bizony elképzelhető, hogy egy tankönyv 20 ezer forintba kerül, igen. Ez most egy teljesen más szintje a beszélgetésnek, de itt sajnos valóban óriási költségekről van szó. Egy kis példányszámú, idegen nyelvű vagy tudományos munka egészen-egészen elképesztő pénzekbe kerül.

ELNÖK: Lásztity Jovánka jelentkezett, szerb kisebbségi terület.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Elnézést kérek mindenkitől, hogy késtem; igyekszem változtatni ezen a rossz tulajdonságomon.

Én abban a pillanatban döntöttem el, hogy fölteszem a kezemet és szeretnék szót kérni, amikor arról volt szó, hogy változások lesznek ezen a területen. Ennek egyetlen oka van, mégpedig az, hogy ezt a tartóstankönyv-rendeletet, illetve a tartós tankönyv bevezetését – lehet, hogy lemaradtam az elején, ezért kértem elnézést – a kisebbségek vonatkozásában, azt hiszem, a szerb kisebbség volt az, amely az első pillanattól kezdve következetesen ellenezte, több megfontolásból is. Ezekkel most nem fárasztanám a publikumot, sokan már ismerik, mert a tankönyv a kedvenc témám, és soha nem mulasztom el, akár az „egyebek” között, de mindig szólok ezzel kapcsolatban.

Mindenféleképpen indokoltnak tartanám még egyszer átgondolni, hogy tényleg a kis példányszámban kiadott tankönyvek, ezen belül a nemzetiségi tankönyvek olyanok-e, amelyekben jelentős költségvetési megtakarítást lehet elérni azzal, hogy tartós tankönyvként négyévente egyszer, de akkor térítésmentesen biztosítjuk a kisebbségi tanulók számára. Az én tapasztalatom az, hogy igazából nem látom itt azt a nagy megtakarítást. Egyrészt a kis példányszám miatt, másrészt pedig a különböző minőségi kifogások miatt is, amelyeknek már az előzőekben is hangot adtunk, és amit elvileg becserél a kiadó. De ami a legfontosabb számomra, hogy főleg a kistelepüléseken, kis iskolákban ezek a tankönyvek, főleg az irodalom, nyelvtan, népismeret, tulajdonképpen a családi könyvtár részei, és szörnyűnek tartom, hogy még ha a szülő hajlandó is lenne 16-19-20 ezer forintot erre áldozni, nem veheti meg, nem veheti meg.

ELNÖK: Köszönöm szépen, Jovánka. Államtitkár úr, parancsoljon!

DR. GLOVICZKI ZOLTÁN helyettes államtitkár: Hogy a legbanálisabb válasszal kezdjem: megveheti természetesen, mert a tartós tankönyv nem azt jelenti, hogy nem veheti meg. Minden évben föl kell ajánlani a szülőknek az iskola részéről, hogy megvehesse. Ez inkább egy lehetőség arra, hogy ne legyen muszáj neki megvenni.

Szakmailag ami a tartós tankönyveket illeti, annyiban értek egyet önnel, hogy jelenleg a magyar társadalom és könyvkiadás nem érett még ennek a fogalomnak a kezelésére, hogy tartós tankönyv; ez is egy messzire vezető probléma. És értem azt a hozzászólását és tökéletesen osztom is, ami ennek az értékhardozó szerepét jelenti. Azzal a megkötéssel, hogy ez annak a fényében, hogy nyugodtan megveheti, azért picit megváltozik.

ELNÖK: Igen, Jovánka!

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Tényleg nem ellentmondani szeretnék önnek, de ez egy opció, lehetőség; a gyakorlatban viszont sokszor nem tud megvalósulni, mondjuk úgy, hogy nehezen tudja biztosítani magának. Mert fölajánlhatom én a szülőnek, ha van, de először azt kell ellátnom... (*Fábiánné Orosz Ibolya: A megrendelést kell úgy leadni.*) A megrendelés is

elég kötött, csak 10 százalékkal többet lehet; ha egy 10 fős osztályról van szó, ez csak egy könyvet jelent.

Lehet, hogy lehet – mert látom, hogy Anna bőszen bólogat –, de a gyakorlatban, amikor tényleg arról van szó, hogy odajön a szülő, ez nem így működik. A bizottság tagjai valószínűleg ismerik Lásztity Péro urat, akinek a fia most hetedikes, ő kifejezetten megóhajtotta venni a fiának a könyveit, és sajnos nem sikerült mindegyiket. Úgyhogy lehet, hogy lehet, de nagy nehézségek árán, és nem olyan módon, ami ezt kézenfekvővé tenné a szülőnek. De bízom benne, hogy egyszer ez is sorra fog kerülni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szabó Kálmánné Caruha Vangelio, görög kisebbség.

DR. SZABÓ KÁLMÁNNÉ CARUHA VANGELIO: Azt szeretném mondani, amit mondott Jovánka, hogy tényleg voltak nálunk is olyan szülők, akik meg akarták venni a könyveket, és nem sikerült nekik. Bár huszon-valamennyi ezer forint egy elsős ábécés görög tankönyv, meg szeretnék volna venni a szülők, és nem lehetett, mert a rendeléskor le kellett adnunk, hogy ennyi elsős van, plusz 10 százalék, hogy a tanároknak legyen, vagy ha jön még egy tanuló. De többet nem lehetett rendelni, csak ahány gyerek van 1-2. osztályban, úgy kellett annak idején. Remélem, hogy ezen változtatni fogunk.

És amin még jobban kellene változtatni, visszatérnék talán arra, ami még az elején volt, amikor az OKB megalakult, mi is a könyvek megjelenésével kezdtünk foglalkozni, és azóta rosszabbodott a helyzet, a tavalyi-tavalyelőtti pályázattal például. Nekünk hiányzik a 7-8. osztály. Ma kaptam a telefont, hogy végre a pályázat eldőlt, két év után. De két évvel ezelőtt kész tankönyvet kellett leadni ahhoz, hogy részt vehessünk. De itt nem lehetett hozzájárulni a tankönyvhöz, sem lektornak, sem senkinek odaadni, mert még most fog kerülni a kiadóhoz. De mire tankönyv lesz ez is, az még egy év, tehát még pár évig nincs a 7-8. osztálynak tankönyve nálunk, semmilyen. Tehát ezen kellene változtatni, hogy kicsit gyorsítsunk. Mert ilyen kis nemzetiségek, mint a mienk, a görög, és vannak még ilyenek, akiknek alapvető tankönyvek hiányoznak, ezt kellene megoldanunk, hogy minden osztálynak legyen. Elkezdtük a népismeretet, megjelent az 1-4. osztályig, még annak idején ez volt az első tankönyvünk, de hozzá sem tudtunk férni a többihez, mert tavalyelőtt csak egy tankönyvet kérhettünk. És akkor hol vannak még a digitális tananyagok, a gyakorlófüzetek és tankönyvek? Sehoh! Szeretném, ha helyettes államtitkár úr segítene abban, hogy mindegyik kis nemzetiségnek is meglegyenek a tankönyvei.

ELNÖK: Hadd mondjak ehhez pár szót. A német nemzetiségnél is nagyon nagy deficitek vannak. A tankönyvkészítést néhányan a TÁMOP-pályázat keretében végezzük, ami nagyon megnehezíti a dolgokat, nagyon lelassítja ezt a folyamatot. Évekkel ezelőtt összeállítottunk egy prioritási listát, meghatározva, hogy melyek azok a tankönyvek, amelyekre szükségünk van. Egy pályázatba viszont – amiben most is benne vagyunk – maximum két-három könyv fér bele, de rengeteg hiányosságunk van, például a két tannyelvű oktatás tankönyvei teljes egészében hiányoznak. Ígéret volt arra, hogy a TÁMOP-pályázat következő szakaszában nagyobb összegek állnak majd rendelkezésre. Kérdezem helyettes államtitkár úrtól, hogy lehet-e más megoldást találni a tankönyvek előállítására. Tudjuk, hogy ezeket rajtunk kívül senki más nem fogja megcsinálni.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Miket nem fog rajtunk kívül senki megcsinálni?

ELNÖK: A tankönyveket.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Miért nem?

ELNÖK: Mert ez a mi munkánk, csak a feltételek alakuljanak úgy, hogy erre meglegyenek a források. Amikor Lásztity Jovánka bekerült az Országos Kisebbségi Bizottságba, akkor szerb területen még alig volt tankönyv, azóta viszont nagyon sok tankönyv keletkezett, de még mindig vannak hiányosságok. Azt is elfogadjuk, hogy a jelenlegi körülményes TÁMOP-rendszeren belül marad a nemzetiségi tankönyv-előállítás, de várjuk a következő kiírást, hogy a tankönyveket gyorsabb ütemben tudjuk előállítani.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Ezt azért pontosítsuk! A TÁMOP nem tankönyvkiadásra van, hanem oktatásfejlesztésre. Ez pedig nem ugyanaz. A pénzt nem tankönyvfejlesztésre kapod – ezt le se írhatod –, hanem közoktatás-fejlesztésre, aminek egyik része a fejlesztendő tankönyv. Teljes mértékben egyetértek elnök úrral, mert ahogy haladtunk előre a TÁMOP-ban, olyan adminisztratív munka és feladathalmaz lett ránk lőcsölve, amihez a szűk keresztmetszetünk miatt nem rendelkezünk megfelelően felkészült emberekkel. Most tanuljuk az egészet, kezdve attól, hogy például alapos fényképek kellenek a dokumentációhoz. Nekem ez azelőtt eszembe sem jutott. Úgy érzem, ez nem fair a kisebbségekkel szemben, amelyeknek amúgy is szűk a keresztmetszetük a szakértők, a tankönyvírók, az oktatásfejlesztők, a metodológusok és mások tekintetében. Mégis ránk lőcsöltek egy csomó plusz feladatot, ami az intellektuális energiánk 90 százalékát leköti, s ez nemcsak lassítja a folyamatot, hanem különböző veszélyeket rejt magában. A késztermék ugyan meglesz, ami miatt az egészet kitaláltuk – s feltételezem, Annának nagyon sokat agyaltak azon, hogy ez hogy legyen –, de valamilyen feltételnek nem fogok megfelelni, mert a módszertani útmutató, amit írnom kell hozzá, nem olyan, amelyet várnak, vagy valamilyen hibát vétek, és azt fogják mondani, hogy nem ezt írtad le a pályázatban, nem azt teljesítetted, amit a pályázatban leírtál, s ezt valamivel szankcionálják, amiről el sem tudom képzelni, hogy az mi minden lehet. Ezért csatlakozom ahhoz, amit a Vangi meg a Gábor mondott. Nem ártana átgondolni, hogy ez feltétlenül a TÁMOP-on keresztül maradjon-e, és ha ott marad, akkor egy valamilyen szintű adminisztrációs háttérrel biztosítsanak nekünk legalább azoknak a feladatoknak az ellátásra, amelyek nem fajlagosak, nem specifikusak, hanem mindenkire vonatkoznak. Én ezt most óriási feladatnak érzem, de ha nem teljesítem, a kisebbségi közösséget károsítom meg, hogy nem használtam ki egy ilyen alkalmat és nincsenek tankönyvek. Ezt pedig nem szívesen vállalnám fel.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kerner Anna!

KERNER ANNA: Először a rendeléssel és a megvásárolhatósággal kapcsolatos kérdésekre szeretnék válaszolni. Azt hiszem, a probléma abból adódik, hogy a kedves kollégák összekeverik azt a támogatást, amit megrendelnek, illetve visszaigényelnek a tankönyvekre. Tény, hogy a költségvetési törvény alapján létrehozott OKM-rendelet úgy szól, hogy a tényleges gyermeklétszám plusz 10 százalék, de maximum öt könyvvel több az, amit a Kincstár kifizet, átutal a fenntartónak. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a szülő nem rendelhet. Amikor az iskola leadja az önkormányzat felé a rendelést, hogy mit kér, és az önkormányzat továbbítja, mert a fenntartón keresztül jön vissza a pénz, akkor lehet megrendelni a kiadónál. A kiadók erre nyitottak, ugyanis a kiadókkal úgy kötöttük a szerződéseket, hogy az egyéni igényeket is ki kell elégíteniük. Ha az iskola a német történelem 9. osztályos tankönyvből 28 plusz 10 százalékot rendel, de van tíz olyan szülő, aki meg akarja venni a gyerekének, akkor nem 28 plusz 10 százalékot fog rendelni, hanem egyszer azt, amit a Kincstár felé továbbít – ez 28 plusz 10 százalék –, de amit a kiadó felé fog

továbbítani, az 38 tankönyv lesz, plusz a 28-nak a 10 százaléka. A szülő ebben az esetben már megveheti és teljes egészében kifizeti a tankönyvet. A Kincstár vagy a kormány négyévi használatra adja a tankönyvet az iskolának, és ez nem eladható, hanem a gyerekeknek való. De ha ezen felül rendel a szülő részére, akkor a szülő minden további nélkül megveheti.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: A baj csak az, hogy ezt évente egyszer teheti meg. Tehát a gyakorlati megvalósítással van probléma.

ELNÖK: Helyettes államtitkár úrnak nagyon sok dolga van, ezért egymás között beszéljük meg, hogy ezt a kérdést hogyan szeretnénk helyettes államtitkár úr elé terjeszteni.

KERNER ANNA: Azért csak évente egyszer, mert a kiadó négyévente gyártja le a tankönyveket, és azt nem lehet elvárni a kiadótól, hogy az év bármely szakaszában legyártson egy vagy két tankönyvet.

MEDVEGY PÁLNÉ: Sűrű elnézést kérek azért, mert másodszor is merészelek megszólalni. Nagy örömmre szolgált az, amikor Hódmezővásárhelyen az országos tanévnyitón azt hallottam, hogy a közoktatás sánta lova vagy meg lesz operálva, vagy vágóhídra kerül. Szeretném elmondani, hogy nagyon jó, értelmes, logikus és segítő dolognak tartom azt, ami a nemzetiségi tankönyvek tekintetében eddig volt, és megítélésem szerint ezt a formát célszerű lenne ezután is meghagyni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Egyéb megjegyzés ehhez az előterjesztéshez kapcsolódóan? *(Nincs jelentkező.)* Államtitkár úr!

DR. GLOVICZKI ZOLTÁN helyettes államtitkár: Köszönöm szépen. Bocsánat, de én távozom, és további jó munkát kívánok.

ELNÖK: Köszönjük szépen. *(Dr. Gloviczki Zoltán távozik az ülésről.)* Igen, tessék parancsolni!

KERNER ANNA: A TÁMOP-pal kapcsolatban én aláírom, és ebben igazatok van, mi magunk is tudjuk, hogy nem kis munka az, ami a kollégákra vár, illetve a konzorciumra vagy a projektmenedzsmentre, inkább ezt mondom. Higgyétek el, hogy annak idején, amikor összeállítottuk, nagyon sok mindent próbáltunk kivenni, amit engedélyeztek. Ez EU-s pénz. Mások a szabályok, ezt látni kell.

Az, hogy oktatási programcsomagokat kell készíteni, úgy gondoltuk, hogy ez elősegíti a nemzetiségi oktatásnak a minőség felé való elmozdulását. Tehát nemcsak tankönyvekről van szó meg munkafüzetekről, hanem a hozzá kapcsolódó mindennemű segédanyagokról is, ami nem kötelező eleme, de bele lehet rakni. Megvan, hogy milyen kötelező elemei vannak...

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: A módszertani útmutató tartalmazza.

KERNER ANNA: Igen, de vannak kötelező részek, és vannak nem kötelező részek benne.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Persze. Itt a képzők képzése is kötelező...

ELNÖK: Hagyjuk Annát, hogy elmondja, jó?

KERNER ANNA: Tehát tény az, hogy vannak kötelező és vannak nem kötelező részek. A kötelezőt tény, hogy mindenkinek el kell végezni; a nem kötelezők közül lehet választani, melyik kisebbségnek mire van szüksége. Ezt maguk döntenek el, és úgy gondoltuk, hogy a közösség maga jobban el tudja dönteni, mint én itt fölülről utasítást adni, vagy egyszerűen azt mondani, hogy ezt muszáj megcsinálni.

A másik pedig, hogy lesz-e még. Tudom, hogy ez most viszonylag alacsony pénzösszeg volt. Az sem volt egyszerű, hogy régiókban kellett gondolkodni, és a közép-magyarországi régió, ahova Budapest is tartozik, annak kevesebb pénz jutott, mint a többinek, de ez központilag volt így, tehát nem mi határoztuk ezt így meg. Ez egy szabályzat volt, ehhez nekünk alkalmazkodnunk kellett. Úgy gondoltuk, az, hogy az első fordulónál nem volt olyan hatalmas összegről szó, talán olyan szempontból is jó, hogy beletanul mindenki abba, hogy mit kell csinálni. A második fordulóra van betervezve nagyobb összeg. Ezt az akciótervet már jóval korábban elfogadták. Igyekszünk, és ha minden igaz, ma kaptunk egy olyan tájékoztatást, hogy úgy néz ki, hogy el lehet lassan kezdeni a második fordulónak, tehát a következő rész anyagának az összeállítását, ami viszont ennek a pénzösszegnek a többszörösét fogja tartalmazni. Úgy, ahogy annak idején mondtuk is, körülbelül 800 millió forint fog erre a feladatra jutni.

Köszönöm.

ELNÖK: Ibolya jelentkezett előbb, utána Jovánka.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Szerintem mindnyájan tudjuk, hogy ez egy kényszermegoldás volt, hogy a TÁMOP keretén belül jelennek meg ezek a nemzetiségi kompetenciaalapú programcsomagok, amelyek a többi tantárgyból, tudjuk jól, már megjelentek régen. Azért van ennek hozama is, beszéljünk arról is, hogy azok a fő pályázók, akik ezt bevállalták, jelentős összegeket tudnak fordítani eszközfejlesztésre például; ezt azért nem szabad elfelejteni, és lehet, hogy más összegből ezt nem tudták volna megtenni.

Ami viszont nagyon fontos lenne, hogy elkezdtünk valamit. Nagyon nehéz volt ez a pályázat. Aki elkezd egy TÁMOP-os pályázatot írni, teljesen mindegy, hogy milyen területen, tudja, hogy az iszonyú nehéz, és nagyon sok mindennek meg kell felelni. Ahogy Anna mondta, ez volt az első kísérleti akárhány millió forint. Ha minden igaz, ezt most megtanultuk valamennyire. De nagyon fontos lenne, mert valószínűleg el lehet kezdeni, de jó lenne, ha konkrét időpontot tudnánk. Mert mi például olyan programcsomagokat fejlesztettünk, hogy 7. osztályig, tehát ha meg fog jelenni kétezer-tizenakárhányban a 7.-es, jó lenne, ha már a 8.-os is ott lenne, hogy a gimnáziumiról ne is beszéljünk. Az tehát a kérdésem, hogy konkrétan mikor lehet elkezdni, mert az eredeti tervezés szerint már februárban el kellett volna kezdeni a második pályázat megírását.

Tehát mikor lesz ebből és lesz-e egyáltalán?

KERNER ANNA: Igazad van, tényleg februárra volt tervezve. Viszont az egész csúszott, a szerződéskötések, s a többi, csúsztak, és amíg ezek nem voltak meg, el sem lehetett volna kezdeni. Közbejöttek a választások, minden. Úgyhogy én nem tudok most neked egy konkrét időpontot mondani, hogy mikor lesz kiírva.

ELNÖK: Azt hiszem, erről azért lehetne beszélni. Gondoljunk bele, hogy ennek a pályázatnak, amiben benne vagyunk, mi a jelzete: 2008. Mikor kezdtük el a pályázatot? Tulajdonképpen az idén, tehát két évet csúszott már a pályázat jelzetéhez képest maga a pályázat. Nem mondom, hogy ez jó; egyébként nem is a tartalmi részével van nekem

problémám. Nekem az adminisztrációs részével van problémám, és azzal van problémám, amikor ott ültünk mindannyian az első tájékoztatón, és kiderült, hogy talán mi még többet értünk ehhez a dologhoz, jobban felfogtuk a lényegét, mint azok, akik a tájékoztatót adták. Ugyanis ez volt sajnos az egész dolognak a lényege, és ebből következtek a szerződéskötéssel kapcsolatos huzavonák, csúszások, minden egyéb, mert világosan, egyértelműen nem lehet abból a vastag anyagból megtudni, hogy hogyan kell elvégezni ennek a pályázatnak ezt az adminisztrációs részét.

Az oktatási program nagyon rendben van, mindennel együtt. Én ezt nagyon jól tudom. Nyilván egy könyv úgy készül, hogy mellé kerül az az útmutató is, hogy hogyan kell a könyvet használni. Ezzel tehát nekem tulajdonképpen problémám nincs.

Tessék, Jovánka! És a tankönyvtémát szeretném lezárni.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Nekem ezzel nincs is problémám, és azzal is egyetértek, amit Ibolya mond. Csak az a baj, hogy mi először szeretnénk, ha a tankönyvek meglennének. A szerbekenél van egy közmondás, hogy kenyerem még nincs, de már sütit eszem; nem tudom, értitek-e. Ha nekem tankönyveim hiányoznak, akkor a továbbiakról nem is gondolkodom, hanem azt szeretném, hogy legalább tankönyv legyen. Ez az egyik. Én tehát egyetértek veled, hogy ez jó...

ELNÖK: Kérem, ne ragozzuk ezt már tovább!

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: ...de szeretném azt megkérdezni, mert a pályázati szövegben arról szerepel leírás, hogy milyen mértékű vagy milyen mélységű vagy milyen részletességű vagy milyen mennyiségű kell legyen ez a módszertani útmutató, amit az EU-s pályázatot végül elbírálók, az elszámolást elfogadók, a szakértők értékelni fognak. Mert nekem az a bajom, hogy amikor már minden kész van, valaki azt mondja, hogy ez nem az.

ELNÖK: Én ettől nem félek egyébként.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Bocsánat, de ez a ti szakmai kérdésetek! Csináltatok egy terjedelmet, hogy hány ív lesz, azzal indultatok. Szakmailag senki nem kompetens rajtatok kívül, a ti szakmátokon kívül, hogy eldöntse, hogy az a szerb tankönyv...

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Nem. Erre mondja nekem az EU-jogász, hogy nem úgy van ám!

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Én ezt nem hiszem.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Igen, ezt mondta nekem, hogy olyan szakértőt fog nekem az EU varázsolni...

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Ezt nem hiszem.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Bízom benne.

ELNÖK: Szeretném, ha ezt a napirendi pontot lezárnánk. Az „egyebek” között és az ülés után ezt mindenki tovább tudja még beszélni.

Szvetla szeretett volna még valamit mondani.

KJOSZEVA SZVETLA: Csak annyit akartam mondani, hogy nemcsak a kevés tapasztalat meg a kevés tudás az akadálya, mert nálunk egy profi cég csinálja a pályázatot, nagyon jók, nagyon naprakészek, és még így is nagyon lassan mennek a dolgok. Tegnap kaptam egy értesítést, hogy már szerződést lehet kötni.

ELNÖK: Szeretném ezt a témát lezárni. Az, amiről beszéltünk, a szóban forgó miniszteri rendelettervezethez csak közvetve kapcsolódik, de fontos volt, mert ez volt az első alkalom, hogy a tantárgyi programkészítés folyamatában erről beszélhettünk.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Jó lenne, ha azok, akik részt vesznek ebben a pályázati rendszerben, közös megbeszélést tartanának, hogy ki hol tart és milyen problémák merültek fel, mert esetleg kölcsönösen tudnánk segíteni egymásnak.

ELNÖK: Ezzel teljesen egyetértek, ezen el kellene gondolkodni. Szerintem erre találunk módot.

A következő napirendi pontunk: román népismeret 9-12. évfolyam. Felkérem Fábiánné Orosz Ibolya román referens kolléganőt a téma ismertetésére.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Isten segedelmével elkészült a középiskolai népismeret első kötete, amely Románia és a magyarországi románok történelmét öleli fel. A minisztérium meghívásos alapon kérte fel Olteanu Florint, hogy írja meg ezt a tankönyvet. Ő tavasszal benyújtotta a kéziratot, amit két szakértő – akikkel kapcsolatban voltam a nyáron – nagyon alaposan megnézett. Mindkét szakértő komoly feltételekkel fogadja el a kéziratot. Én magam is javaslom, hogy feltétellel fogadjuk el. Továbbá javaslom, hogy a tudományos szakértő és a szerző találkozzanak egymással, mert a dákoromán elmélet kapcsán van egy mondat a tankönyvben, amivel a szakértő nem ért egyet. Ezért kezdeményezem, hogy a szakértő és a szerző találkozzon egymással – amely megbeszélésen én is kész vagyok jelen lenni –, és zárjuk rövidre ezt a témát.

KERNER ANNA: Olteanu Florin tanár úrnak elküldtük a két szakértői véleményt és a két szakértő elérhetőségét. Azóta beszéltem a feleségével, aki elmondta, hogy a tanár úr és a szakértők már felvették a kapcsolatot.

MAGYAR ZITA (OH): Én ennek nem örülök, mert ez egy hatósági eljárás, és a hatósági eljárásban a szakértő és a szerző az Oktatási Hivatalon keresztül veheti fel egymással a kapcsolatot, ellenkező esetben szó lehet például befolyásolásról. Azt javaslom ezért, hogy ezt így ne jelentsük ki.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Ezért kezdeményeztem, hogy találkozzon egymással a szakértő és a szerző.

MAGYAR ZITA (OH): Az eljárás jelenleg ott tart, hogy – mivel a minisztérium volt a kérelmező – a szakértői véleményeket megküldtük a minisztériumnak, s ez ebben az esetben tájékoztató jellegű, mivel kéziratról van szó. Egyébként pedig ha ezt a kiadó adta volna be, akkor mi várnánk a választ, hogy mit vállal be a kiadó, hogyan javítja. Akkor lehet szó arról, hogy a szakértő és a minisztérium mint kérelmező felveszi a kapcsolatot egymással, ha egy bizonyos dologban jelentős mértékű a véleménykülönbség, de ez csak az Oktatási Hivatalban történhet meg és ezt jegyzőkönyveznünk kell. Ez egy hatósági eljárás, és az eljárás során a kiadó nem kapja meg a szakértő elérhetőségét. A minisztérium nyilván ismerte a szakértőket, de a

szakértők csak a nevükkel felelnek a szakvéleményért, s a szakértők csak az Oktatási Hivatalon keresztül érhetők el. Szeretném egyértelműsíteni, hogy mi a szakértők elérhetőségét nem adtuk ki. Amennyiben ilyen gond van, írásban kellene jelezni: a szerző azt szeretné, hogy a szakértővel felvehesse a kapcsolatot, amit egy hatósági helyiségben, jogász jelenlétében jegyzőkönyv-vezetési kötelezettséggel lehet megtenni, hogy még véletlenül se merülhessen fel a gyanú, hogy a szerző vagy a szakértő befolyásolni kívánja egymást, illetve hogy korrupciós problémák felmerülhessenek. Mi várunk egy ilyen írásbeli jelzést, s ha ez megérkezik, akkor a szakértővel felvesszük a kapcsolatot, és jelezni fogjuk, hogy a szakértőknek ez mikor jó, és akkor az előbb említett módon üljenek össze.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Az én javaslatom a feltételes elfogadás, azzal a megjegyzéssel, amit korábban is mondtam, hogy a szakértő és a szerző beszélje meg ezt a kérdést.

ELNÖK: Ez tartalmi kérdés.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: A történészek tudják, hogy a román és a magyar történetírók nézetei bizonyos pontokon nem találkoznak. Én azt tartanám célszerűnek, ha ezeket a nézeteket nem egy tankönyvben ütköztetnénk, hanem megfelelő keretek között próbálnánk meg kezelni.

Viszont szeretném megkérdezni Kerner Annától, hogy a szerző mikor kap konkrét szerződést a minisztériumtól ívekkel és honoráriummal kifejezve, mert eddig még semmit nem kapott, holott már leadta a kéziratot. A szokások szerint a kiadók a leadás időpontjában 50 százalékot szoktak fizetni. Szeretném megkérdezni, hogy ezt mikor kapja meg a szerző.

ELNÖK: Azt kérem, hogy a technikai kérdéseket az ülés után beszéljék meg.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Szeretném, ha Kerner Anna most válaszolna.

KERNER ANNA: Tanár urat úgy kértük fel erre a munkára, hogy az OKB elfogadása után kötünk vele szerződést.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Tehát ez után az ülés után.

KERNER ANNA: A szerződés egyébként már készen van.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Csak azért kérdeztem, mert speciális eljárási rendről van szó, és szeretnénk volna tudni, hogy ez mit jelent. Köszönöm.

ELNÖK: Ezt a javaslatot nekünk most határozatba kell öntenünk.

MAGYAR ZITA (OH): Arról van szó, hogy a minisztérium megkapta a tájékoztató levelet, amire majd reagálni fog nekünk.

ELNÖK: Ez tehát egy tájékoztató volt, és nem kell határozatot hoznunk.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Ez így még nincs elfogadva!

MAGYAR ZITA (OH): Szerintem erről nem kell határozat.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: A kézirat elfogadásához nem kell határozat?

KERNER ANNA: De kell, mert különben nem tudok továbblépni.

ELNÖK: Ki ért egyet a kézirat elfogadásával? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag egyetért a kézirat elfogadásával. (51/2010.(09.16.) számú határozat.)

MAGYAR ZITA (OH): Nem hoztam ma egyetlen tankönyvet sem, de tájékoztató jelleggel szeretném elmondani, hogy bennmaradt nálunk még hat szlovén természetismereti könyv, amelyeket az OKB feltétellel támogatott. Ezek időközben bekerültek – négy határozatot kaptak –, s Domján tanár úr közülük kettőt továbbra is feltételhez kötött; leginkább helyesírási hibák voltak bennük. A kiadótól időközben megérkezett a két javított könyv, amiket kiküldtünk a szakértőnek.

Ezenkívül beérkezett hozzánk két horvát könyv, amelyeket a kiadó adott be, mégpedig nyelvvizsga-felkészítő két horvát tankönyv. Az eljárás azért nem indult el, mert még nincs mögöttük befizetés. Nem tudom, hogy ezek pályázatos könyvek lesznek-e, egyáltalán tud-e ezekről az OKB. Az eljárást tehát azért nem indítottuk el, mert bár a könyv és a kérelem beérkezett, de a befizetés még nem.

GYÖRVÁRI GÁBOR: Igen, ez a Croatica akciója. A minisztériumhoz érkezett az Országos Horvát Önkormányzattól egy kérés, hogy hiánytankönyvről van szó, valami ilyesmi szöveggel, hogy a főosztály vállalja át ennek a költségeit. De a tankönyv egyébként nem felel meg a tankönyvrendeletnek ilyen formában, mert nincs szétválasztva tankönyvvé és munkafüzeté. Én úgy tudom, hogy ez egészen más, és az eredeti szándék szerint a közoktatásban használt tankönyv lett volna. Ha minden igaz, született erről egy válaszevél, amelyet az országos önkormányzat meg is kapott.

KERNER ANNA: Igen. Tény az, hogy ez az a tankönyv, illetve horvát nyelv középfokon I. volt, most már I-II.; tény, hogy a Nemzeti Tankönyvkiadónál volt, átkerült a Croaticához, aki a szerzővel közösen átdolgoztatta, és megcsinálta a II. részét is. Ennek az átdolgozásnak az eredményeként munkatankönyv lett a tankönyv... *(Györvári Gábor: Ugyanaz, mint régen volt.)* Nem, mert összevetettük. Bent volt Csaba...

GYÖRVÁRI GÁBOR: Jó, de ugyanolyan munkatankönyv, mint régen volt. Nem szétválasztott.

KERNER ANNA: Régen nem volt munkatankönyv, tankönyv volt régen; nemigen voltak benne munkáltató részek. Most egy kimondott munkatankönyv. Bent volt a Croatica igazgatója, végigbeszéltük, elmagyaráztuk, megmondtuk, hogy sajnos a tankönyvrendelet szerint nem áll módunkban munkatankönyvet tankönyvvé nyilvánítani, mert nem engedélyezi a tankönyvrendelet, szét kell választani. Ha tehát ő megcsinálja azt, hogy szétválasztja tankönyvvé és munkafüzeté és úgy nyújtja be, minden további nélkül az igazgatási szolgáltatási díjat a tárca kifizeti. Erre úgy reagált Horváth Csaba, hogy ha most azt számolja, mivel hogy nem Magyarországon él a szerző, amíg ő eléri, és ezt szétválasztja, időben is hosszú, másrészt nagyon sok pénzt kell befektetnie, ezért ő inkább úgy gondolja, hogy a piacon mint nyelvkönyvet értékesíti, tehát nem mint tankönyvet.

ELNÖK: Igen, tessék parancsolni!

MAGYAR ZITA (OH): Ha szabad, még egy mondat, mert a horvátnál itt megálltunk.

Elnök úr tudja, de azért tájékoztatásul elmondom, hogy egy, illetve két darab német nemzetiségi tankönyv van nálunk, amelyik pályázatos, de nem minisztériumi pályázat kapcsán került hozzánk tankönyvvé nyilvánításra. Mind a két könyv már szakértőnél van, tehát megkapta mind a két szakértő.

Úgyhogy jelenleg ezek a nemzetiségi könyvek vannak csak nálunk az Oktatási Hivatalban. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. A tankönyvek kapcsán vastagon belementünk az „egyebek” témájába is, mert most már másról beszéltünk, mint amiről beszélni kellett volna, de azért ehhez kapcsolódott. Köszönöm szépen.

Most már rátérünk a 3. napirendi pontra: pedagógus-továbbképzési programok. Két program volt, Choli Daróczi József területe.

CHOLI DARÓCZI JÓZSEF: Köszönöm szépen. Két anyag érkezett, az egyiket az Esztergom városi polgármesteri hivatal nyújtotta be pedagógus-továbbképzési programra. Megnéztem, végigtanulmányoztam, és ha megengedik, megpróbálok felolvasni belőle egy bekezdést. Ugyanis fogalmam nincs, hogy miért én kaptam meg ezt az anyagot, merthogy nem arról szól, bár megemlíti.

„Mind az Európai Unió, mind Magyarország érdeke, hogy olyan roma kultúrát ismerő, képzett pedagógusok dolgozzanak az oktatási intézményekben, akik képesek hatékonyan elősegíteni a roma fiatalok fejlődését, beilleszkedését a társadalomba.” Ugyanakkor a programban már meg sem említi magát a cigány témát, tehát hogy mi az, amit meg akarnak ezeknek a gyakorló pedagógusoknak tanítani. Szociológiát? Pszichológiát? Azt már az egyetemen megtanulták, az alapképesítésük része volt! Tehát nem speciális cigány népmismeretet akarnak tanítani, ez a summázata, és ez a baj ezzel az esztergomi programmal. Semmit nem mondanak el, hogy mit akarnak, miből tanítanak, milyen anyagot használnának fel. Szerintem úgy az újságok szintjén készítenének fel, mert ugye itt a képzők képzéséről van szó, pedagógusokat akarnak... (*Fábiánné Orosz Ibolya: Ez továbbképzés.*), igen, ez a képzők továbbképzése, persze, tanárok, pedagógusok, pedagógiai képesítéssel rendelkeznek. Őket speciális anyagokra, témákra kellene felkészíteni. Azokra a témákra, hogy miben különbözik a cigány gyerek oktatása a magyar gyerek oktatásától. Mi a közös és mi a nem közös, az ellentmondó a két gyerek között, vagy a két család között, mert erre ki kellene térjen a pedagógia, a családi nevelési szokásokra is. Meg sem említette, hogy mi az, hogy milyenek a magyar családi nevelési szokások, és milyenek a cigány nevelési szokások. Meg sem említi, azt sem tudja, hogy létezik ilyen; szerencsére én tudom, hogy létezik. Szóval ez a bajom.

Ebből adódóan én nem szívesen javasolnám ezt a programot. Mondom, ezek miatt, mert nem látom a célját. Azért kifizetni, ahogy az elmúlt években is kifizettük a több száz millió forintot, hogy egy semmitmondó program induljon el, nem hiszem, hogy továbbra is ez lenne a célunk, mert akkor javasolom – de akkor felezünk! (*Derűltség.*)

ELNÖK: Köszönjük szépen. Egyébként az Akkreditációs Testület is elutasította ezt az esztergomi programot, úgyhogy ebben gyakorlatilag teljesen egyetértünk.

Szeretném hozzátenni valamit, Ibolya? Ibolya ugyanis tagja az Akkreditációs Testületnek.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Mint az Akkreditációs Testület tagja, csak tolmácsolom, hogy a PAT elutasította, és ezt a programot én bíráltam, mint az a személy, aki azért van a testületben, hogy a nemzetiségi és kisebbségi programokat elbírálja. Ezzel teljesen egyetértettem én is, és úgy terjesztettem elő a testületnek. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Akkor most szavazni fogunk erről az esztergomi programról, az A6456-os, hazai roma kultúra és hagyománnyal kezdődő című, 60 órás továbbképzés...

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Szerintem nem kell róla szavazni, mert a PAT már döntött róla. Ez csak véleménynyilvánítás.

ELNÖK: Az a kérdés, hogy ezt az elutasító véleményt támogatjuk-e. *(Szavazás.)* Köszönöm szépen, tehát ezt az elutasító véleményt támogatjuk, a referens úr és a szakértő asszony véleménye alapján. Köszönjük szépen. (52/2010.(09.16.) számú határozat.)

A következő az Educatio-féle program.

CHOLI DARÓCZI JÓZSEF: Ezt a programot az Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Szervezet vagy Kft. adta be. Ha jól emlékszem, tavaly vagy tavalyelőtt már volt egyszer egy ilyen program az Educatiótól nálunk – nem volt? Vagy valami hasonló volt, én csak a nevére emlékszem, hogy volt ilyen educatiós program előttünk.

Ezt is nagyon megkérdőjelezem. Nagyon sok olyan problémám van, mint az előző anyagnál, de itt már valószínűbb, hogy a korábbi programjaik okán tanultak valamit, és bizonyos anyagokat, képzési anyagokat már átvettek és beépítettek. Egyrészt a kisebbségi oktatási programokból, de leginkább a cigány oktatási programokból, azon belül is a Gandhi Gimnázium anyagaiból, ami természetes, mert honnan máshonnan vették volna át, amikor ez az egy gimnáziumunk van. Ennek okán el tudom képzelni, hogy induljon el valami, mert Magyarországon csak alap- és középszinten van cigány kisebbségi oktatás és képzés.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: A PAT mit mondott?

ELNÖK: A PAT támogatja, és a referens is támogatja. Kérem, hogy szavazzunk a multikulturális tartalmak kezdetű programról. Ki támogatja? *(Szavazás.)* A bizottság támogatja. (53/2010.(09.16.) számú határozat.)

Utolsó napirendi pontunk az egyebek. Megadom a szót Choli Daróczi József úrnak.

CHOLI DARÓCZI JÓZSEF: A sellyeiek egy 9 tagú bizottságot kérnek tőlünk. Ez ügyben végigrohantam az országot, de elsősorban értelemszerűen Baranyát, és onnan javaslom Gidáné Orsós Erzsébetet, a Gandhi Gimnázium igazgatónőjét. Azért van szükség a 9 tagú bizottságra, mert nincs megállapodás a különböző felek között. Egy szakoktatási intézményvezetői kinevezésről van szó, és ehhez egy 9 tagú bizottságot kértek, és három szakértőt nekünk kell jelölni. Másrészt javaslom Radics Józsefet Darányból, harmadrészt pedig Tolnából Farkas Sándort javaslom. Mind a három jelöltet megkérdeztem, hogy vállalják-e, ők azt mondták, hogy igen, mégis javaslom Pálmainé Orsós Annát tartaléknak.

ELNÖK: Szeretném elmondani, hogy a korábbi gyakorlatunknak megfelelően ilyen esetben 40 ezer forint szakértői díj plusz útiköltség illeti meg a szakértőket.

Ki fogadja el Gidáné Orsós Erzsébet, Radics József és Farkas Sándor – valamint tartalékként Pálmainé Orsós Anna – jelölését? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag elfogadta a javaslatot. (54/2010.(09.16.) számú határozat.)

Ehhez a történethez hadd tegyek hozzá két mondatot. Mindenféle kisebbségi önkormányzat egyetértését kikérték ezzel a vezetői kinevezéssel kapcsolatban, még olyanokét is, ahol óvodát nem tartanak fenn. Ebben az esetben ad absurdum ki kéne kérni a környékbeli községek kisebbségi önkormányzatainak a véleményét is egy iskolai ügyben. Véleményem szerint nem felel meg az aktuális törvényeknek az, ahogy ezt tették. Közösen tartják ugyan fenn az iskolát, de óvoda nincs ott, s a végeredmény is az lett, hogy a kilencből kettő támogatta, hat meg nem.

Szeretném megkérdezni, hogy a kisebbségi-nemzetiségi oktatás ellenőrzésével kapcsolatban rajtam kívül senkinek nincs problémája, mert hozzánk tömegesen jönnek a kérdések, hogy ezt, azt vagy amazt milyen módon kell megszervezni. Többek között bent van a népismeret oktatása – ami egy nagyon lényeges pont –, nevezetesen hogy ezt lehet integráltan vagy külön tantárgyként is tanítani. Nagyon félnek és fáznak az iskolák attól, hogy itt valamit szabálytalanul tesznek, s lecsap rájuk az ellenőrzés és büntet. Itt tehát egységes álláspontra lenne szükség. Az én álláspontom szerint arról van szó, hogy az iskoláknak ez a szabadság meg van hagyva, de az előírt óraszámot valamilyen módon adminisztrálni kell. Tehát szabályozni kell a pedagógiai programban, a helyi tantervben, és adott esetben az osztálynapló szintjén is jelölni kell ezt a dolgot.

MEDVEGY PÁLNÉ: Ez a tanév rendjében meg van fogalmazva, mégpedig – ha jól emlékszem – a március 1-jétől a május 31-éig terjedő időszakban. Ezt az Oktatási Hivatal szakértők bevonásával fogalmazta meg. Létezik egy 32/97-es OM-rendelet, annak van módosítása és egyebek, s meg van adva az, hogy a nyelvoktató iskolatípusban és a kétnyelvű iskolatípusban milyen óraszámokkal kell tanítani a nyelvet, az irodalmat és a népismeretet. A nyelvoktató iskolákban a népismeret lehet önálló órában és lehet modulban is, 18 órában. A felső tagozatban pedig ugyanez 37 óra. Azt az iskola választja meg, hogy modulban vagy különórán legyen-e. Az egyértelmű, hogy ezt a pedagógiai programnak hoznia kell. Nálam már volt az Oktatási Hivatal ellenőrizni, négyen-öten ott ültek több napig, és adott témában célirányosan minden ellenőriztek; de hát ez az Oktatási Hivatal feladata. Ezt egyébként hozni kell órarendben, tantárgyfelosztásban és a naplóban is, még akkor is, ha modul, ebben az esetben be kell írni, hogy hova van integrálva és melyikhez, de nemcsak egy évre, hanem előfordulhat, hogy akár három évre visszamenőleg. Azt most nem tudjuk, hogy mi lesz a nyelv- és népismeret témában, de márciusig még sok idő van, és mit tudom én, hogyan fognak dönteni. Tehát nem tudom, hogyan döntenek, de mindenre fel kell készülni.

ELNÖK: Gondolom, hogy valamilyen módszertana lesz az ellenőrzésnek, legalábbis feltételezem, hogy így működik az oktatás. Tudom, hogy Zita ebben nem illetékes, de ezt a módszertant jó lenne minél hamarabb megtudnunk és az iskolák felé terjeszteni, mert mindannyian szabályosan szeretnénk eljárni. De ahogy a Zsuzsa elmondta, abszolút logikus, hogy mi is így képzeljük el ezt az ellenőrzést.

MAGYAR ZITA (OH): Én ugyan nem vagyok illetékes, azt azonban meg tudom ígérni, hogy továbbítani fogom az Oktatási Hivatalban: ez itt problémaként felmerült és kérdések merültek fel ezzel kapcsolatban. Azt kérem, hogy vegye föl a kapcsolatot elnök úrral az, aki ennek a felelőse lesz, és tájékoztassa elnök urat, hogy az Oktatási Hivatal miként fogja ezt ellenőrizni, illetve hogy mit jelent pontosan az, ami a tanév rendjében megjelent. Én ezt tudom ígérni.

ELNÖK: Azt nagyon megköszönjük.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Ez bizonyára valamilyen szempontsor.

MEDVEGY PÁLNÉ: Majd ha lesz!

ELNÖK: De én szeretném tudni.

PAULIK ANTAL (KIM): Ha te lennél az Oktatási Hivatal, megküldenéd?

MEDVEGY PÁLNÉ: Hát nem. *(Derültség.)*

MAGYAR ZITA (OH): Én azért azt gondolom, azt látom a jelenlegi oktatási kormányzatban – ezt feltétlenül el kell mondjam, és azt gondolom, ez nagyon fontos –, hogy az Oktatási Hivatalnak sem az kell hogy legyen a célja, hogy hibát találjon. Hanem pontosan az, amit államtitkár asszony többször hangoztatott, hogy egyfajta segítő-támogató ellenőrzésen menjen keresztül, annak pedig része lehet egy ilyen. Én tehát ezt ígérni nem tudom, de mivel egyértelműen az derül ki a kommunikációból, hogy ezt a fajta ellenőrzési metódust szeretné az oktatási kormányzat majd a közeljövőben folytatni, ez a kérés nem ördögtől való, én azt gondolom, és mindenképpen továbbítani fogom. Szeretném hinni, hogy az Oktatási Hivatalnak a későbbiekben sem az lesz a legfőbb feladata, hogy rajtakapja az iskolákat, hanem egyfajta segítő szándékkal álljon az iskolák mellett. Én mindenképpen ezt támogatom; azt gondolom, ez teljesen egyértelmű.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Közben Kosinszky Zsuzsi – akit egyébként nem is köszöntöttem, aki visszatért a bizottsághoz annyi év után; elnézést kérek ezért, az elején erről megfeledeztem – súgta, hogy Kraszlán István Brassói főosztályvezető-helyettes úrral erről már beszélt, és főosztályvezető-helyettes úr vagy főosztályvezető úr – nem tudjuk még, de valószínű, hogy ez utóbbi *(Derültség.)* – meg fogja keresni majd az Oktatási Hivatalt ez ügyben, és akkor nyilvánvalóan meglesz ennek az eredménye. Köszönöm szépen.

Van-e még egyéb fölvetés? Igen, Gábor!

GYÖRVÁRI GÁBOR: Egyetlenegy mondat. Örömmel fogadtuk azt a hírt, hogy a magyarországi iskolák tanulói határon túlra utazhatnak államköltségen, legalább egyszer. Örömmel vettük azt is, amikor pályázati forrásból, szerény 300 ezer forintból mi is utazhattunk anyaországi kapcsolatokat ápolni. De véleményem szerint sokkal távolabbra mutató lenne egy olyan intézkedés, amelyik a magyarországi nemzetiségi iskoláknak mint helyben adót fizető állampolgároknak lehetőséget adna arra, hogy államköltségen, tegyük föl, Erdély helyett vagy Vajdaság helyett az anyaországot meglátogassa.

ELNÖK: Teljesen egyetértünk azzal, amit mondtál. Bízunk benne, hogy a fölvetésünk meghallgatásra fog találni. Továbbítani fogjuk, a jegyzőkönyvben szerepelni fog. Úgy gondolom, itt a bizottság minden tagja egyetért ezzel, amit Gábor fölvetett. *(Nincs ellenvetés.)*

Tessék, Ági!

KÁLLAY ATTILÁNÉ: Nekem egy rövid kérdésem van: van-e információtok, illetve kitől kaphatunk információt a kiegészítő támogatás utalásáról?

ELNÖK: Gyakorló iskolaigazgatók nagyjából tudják, úgyhogy mivel én nem vagyok az, ezért Zsuzsának adom át a szót.

MEDVEGY PÁLNÉ: Köszönöm. Én nem tudom, hogy mikor utalják azt a részét. Tegnap informálisan azt a tájékoztatást kaptam, hogy a házban ma foglalkoznak vele, mert most már az anyag a kezükben van, és a fenntartóknak írják a levelet, és közlik azt a tényt, hogy a 35 az nem 35, hanem 28. A főosztálytól kérdeztem meg.

KÁLLAY ATTILÁNÉ: Köszönöm.

DR. SZABÓ KÁLMÁNNÉ CARUHA VANGELIO: Én láttam a levelet, ami az önkormányzatnak jött, hogy módosítják a támogatási szerződéseket, és először azt alá kell írni az országosnak önkormányzatnak meg a minisztériumnak, és csak utána küldik.

ELNÖK: Akkor egy kis türelmet, de amikor ténylegesen eljut a pénz, az jóval később szokott lenni, jóval később, úgyhogy az utalást ne várjuk ebben az évben. Majd valamikor április-májusban, a tanév vége felé...

MEDVEGY PÁLNÉ: Nem, ebben a gazdasági évben, mert úgy van a jogszabályban...

ELNÖK: Bocsánat, igen.

MEDVEGY PÁLNÉ: ...hogyan 40-50 százaléka jön, és utána annak a havi töredéke decemberig.

ELNÖK: Igen, elnézést, így van. Tehát ne most rögtön várjuk. Ezek szerint erre is megkaptuk az egyértelmű választ.

Köszönöm szépen, a bizottsági ülés hivatalos részét ezzel lezárom.

(Az ülés végének időpontja: 15 óra 27 perc)

Dr. Frank Gábor
a bizottság elnöke

Tartalomjegyzék

Általános bevezető	4
Dr. Gloviczki Zoltán helyettes államtitkár köszöntője	4
A napirend ismertetése és elfogadása	5
Javaslat a közoktatási tankönyvek 2011-2012. tanévre vonatkozó legnagyobb fogyasztói áráról szóló miniszteri rendeletervezetre	5
Román népismeret (9-12. évfolyam) című tankönyvi kézirat tartalmi jóváhagyása	13
<i>51/2010.(09.16.) számú határozat</i>	<i>15</i>
Pedagógus-továbbképzési programok véleményezése	16
<i>A hazai roma kultúra és hagyomány, a múlt és jelen problémái tükrében roma gyerekek nevelésével kapcsolatos konfliktusok, pedagógiai törekvések, lehetőségek, sikerek</i>	<i>16</i>
<i>52/2010.(09.16.) számú határozat</i>	<i>17</i>
<i>Multikulturális tartalmak és interkulturális nevelés: a szervezeti kultúra és környezet átalakítása a gyermekek egyenlő lehetőségeinek és aktív részvételének biztosítására a közoktatási intézményekben</i>	<i>17</i>
<i>53/2010.(09.16.) számú határozat</i>	<i>17</i>
Egyebek	17
<i>Javaslat 9 tagú egyeztető bizottság tagjaira</i>	<i>17</i>
<i>54/2010.(09.16.) számú határozat</i>	<i>18</i>
<i>Tájékoztatás kérése a nemzetiségi-kisebbségi oktatás ellenőrzésével kapcsolatban</i>	<i>18</i>

Kérem ezt az igazolást aláírva, lepecsételve a Gyorsíró Szövetség részére faxon elküldeni a 268-02-36 számon.

Köszönettel: Prin Andrea gyorsíró

IGAZOLÁS

Igazolom, hogy a **Nemzeti Erőforrás Minisztérium Országos Kisebbségi Bizottságának** 2010. szeptember 16-ai üléséről készített szó szerinti jegyzőkönyvet a megbeszélrt határidőben e-mailen a mai napon megkaptam.

Budapest, 2010. szeptember 21.